

Hørde jag mitt hjärta ropa

■ BETTY PETERSEN >>> *kommuneoverlege i Trondheim*

På ettersommeren, med gode nordiske venner på «kullsamling» for Nordplans samfunnsplanlegger-utdanning (kull 1991), kom det i en tale et sitat av Dan Andersson, og dermed var gruppen over i poesiens verden. Gjennom smarttelefoner og nettets velsignelser kunne vi fra Limfjordens bredd dele noe av poesien til Dan Andersson, – svensk forfatter og poet med gjennomgående tema arbeid, fattigdom, lengsel, kjærlighet og død. Fremst av alt kunne vi med Gunde Johanssons toner sammen synte det sterke diktet *Omkring tiggarn från Luossa*, som bærer i seg flere av temaene i en for meg intenst vakker blanding.

Flere komponister har tonesatt diktet, selv om Dan Anderson selv hadde uttrykt at diktet ikke skulle synges – kun leses. Toner går dypere enn noe ord, og med slike ord har tonene gått ordentlig dypt!

Med enkle og vakre ord fullpakket med dype, mørke erfaringer kan diktet tolkes i flere retninger. Det speiler sterke erfaringer og forståelser av liv og kjærlighet:

– Den fattige, vandrende tiggeren som forteller om sine tap, fortroligheten med å avstå fra materielle verdier og heller utforske de dypere og høyere dimensjoner og gå sin egen vei – «Tag all jorden bort, jag äga vill vad ingen, ingen har!».

– Kunstneren som i følsomhet og rivende ambivalens ikke finner ro og i intens varme og nærvær likevel ikke tåler kontinuitet og forutsigbarhet. Han døm-

mes til aldri å kunne bli værende, og må stadig vandre videre i en evig lengsel – «Till en vild och evig längtan föddes vi av mödrar bleka, ur bekymrens födselvända steg vårt första jämmerljud».

– Livet og kjærligheten forgylles – «Satt jag tyst vid hennes sida, hon, vars hjärta var som mitt, redde hon med mjuka händer ömt vårt bo», men han klarer ikke holde på dette og beskriver den dype smerten ved å forlate, ved å kjenne på tapet og forholde seg til at dette ikke var nok for ham – «Ej av denna världen var jag och oändlig vedermoda led jag för min oro, otro, och min heta kärleks skull».

– Diktet har også en religiøs dimensjon gjennom lengselen bort fra det kjødelige og nåtidige til det åndelige – «Kom till oss, ty denna jorden den är icke riket ditt!».

– Det beskriver også dødslengsel og søken etter fortrolighet med døden, kanskje også en forsoning med døden – «Någonstades bortom himlen är mitt hem, har jag min moder, mitt i guldombänkta dimmor i en rosenmantel klädd».

For meg har diktet og sangen alltid gitt en sterk gjenklang på ambivalens, – i forhold til kunst, tro og kjærlighet. Det har gitt meg både tårer over – og retning for mitt liv, har åpnet for høyder og dybder i kunst og kjærlighet, og forsoning med grader av annerledeshet.

Sangen lå 52 uker på Svensktoppen i Hootenanny Singers og Bjørn Ulvaeus sin tolkning i 1972/73, og nådde gjennom dette et stort publikum. Det finnes derfor noen årsklasser som kjenner diktet og sangen ekstra godt og som ut fra ulik fortolkning synger engasjert med når det tas frem. Diktets bilder og sangens toner gir på magisk vis stadig ny glede og innsikt. Jeg inviterer med overbevisning kolleger inn i Dan Anderssons verden!

■ BETTY.PETERSEN@TRONDHEIM.KOMMUNE.NO